

Mardi 17, Septembre 1929

Tổng lý: NGUYEN-KHAC-NGUON
Thư từ về việc mua báo và đăng cáo bạch công mandala...

Đuốc Nhà Nam

Chủ bút: HỒ-VĂN-NGUON
Hàng ngày bài lại cho viết một mặt giấy và có tên ký...

Hàng tiền-tiền. Nên nghĩ tới việc tương lai của quê hương của gia quyến quí-uy và của nước nhà...

Xuất bản ngày thứ ba, thứ năm và thứ bảy
Chủ nhơn sáng lập: NGUYEN-PHAN-LONG

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 11799

Biết an-phận thì lòng thường đã, Người vô-câu phẩm giá mới cao. DƯƠNG-HUYỀN

Cái căn bệnh xa-hoa của người nước ta phát từ đâu?

(Tiếp theo và hết). Tôi thường lui tới các sở công, các hãng xưởng, nên có mục kích xác đáng; nay xin đưa ra đây: Ở các sở công, các hãng làm việc có cái bệnh phát làm cho người có việc; vì số tiền lương của các hãng...

NÓI CHUYỆN THỊT HEO

At cũng biết người mình nên ra chen với khách kiều cư mà bán thịt heo, điều ấy không cần phải dài dòng văn tự mà biện luận lắm chi. Song chỉ sợ ra tranh không đẹp lại, một ít lâu phải lỗ vốn mà thôi...

Một vị tân Trang-su' Annam

Chúng tôi lấy làm vui mà cho đọc giả hay rằng ông Dương-vân-Giáo cựu Tổng-lý báo Đuốc-Nhà-Nam, vừa mới được nhận chức phó trang-su, giúp ông Esplanet. Ông Dương sinh trưởng tại Mo. Cay ngày 12-4-88, vốn con nhà nền nếp Du học bên Pháp 12 năm...

Tân trang su Dương-vân-Giáo cựu tổng lý Đuốc-Nhà-Nam Ông vừa học các khoa hình luật, chính trị và kinh tế, vừa giúp cho nhiều tờ báo như: Le Peuple, la jeune République, l'Oeuvre mérit...

Thời cuộc nước Tàu

Hai bên còn lòng dồng dục nhau, đang Nga thì đợi tờ phúc-diệp của Chánh phủ Trung-Hoa, còn đang Trung-hoa thì đợi Nga trả lời về bức thư trước và thuận triết bình các nơi về đã mời chấp mở cuộc đàm-phán. Hôm nay vào còn d-ubình lập-trình như thường, nhưng không có khiêu-chiến như mấy lần trước nữa. Song trước sau cũng phải giải-quyết hòa-bình, vì tình hình trong chính-giới Tô-Nga đã nhiều phần rỗi, dân-đảng nhiều phần không muốn Chánh-phủ Tô-Nga đem việc binh đao ra mà thị-oi với Trung-hoa; lại thêm việc tái-chính trong nước không-khoảng lắm, không thể gì không lo loth thâu-xếp việc bên ngoài cho yên, đặng có lo chấn chỉnh việc trong nước.

Vụ ám sát ông Bazin

Sở Mật thám án-kết vụ án, truy ra thủ phạm là Ng-vân-V-ên, đã bị Hội-đồng Đô-Hành kêu án 15 năm tù về tội làm rối loạn trong xứ (Việt Nam quốc-lân-dân-gi). Cách đây mấy ngày, Viên nghe quan thẩm án nói rằng ông Bazin liên lạc với vụ ám sát ông Bazin anh ta liên lạc trong khám. Trước khi chết, Viên không có thú nhận đầu chi hết, chẳng khai ai là đồng phạm.

Chỉ cần có người biết làm lập xưởng, lập nhạc, hay là làm thịt người theo kiểu tây, thì không sợ bị thịt tươi, dẫu bị bắt quả hòa vốn, chớ không đời nào lỗ. Có người còn lo một nỗi: hiện bây giờ bao nhiêu bán bán thịt ngoài chợ đều về tay người Hoa-khẩu, ta không có thể nào mua được một hai cái dặng bày thịt ra bán Thành phố cả tháng 18 ngày liền, người mình được ông nghĩ, họ không có ông nào, nên không làm sao mà mua được một vài cái bán bán thịt ngoài chợ thì đỡ quá. Nhưng dẫu đó, không làm sao mua được, cũng không cần chi.

Mandat của ai

Bản báo có tiếp được một cái mandat số 256111, 4 đồng, của một vị độc giả ở Phương-Binh gửi lại trả bớt tiền mua báo đồng niên, nhưng nhân chữ ký trong thư không nhận ra tên gì, vậy xin cho nhà báo biết rõ tên đặng về số khỏi làm lộn.

Ông Trần gia Thọai bị bắt

Hôm báo được tin ông Trần gia Thọai bị bắt hôm chiều thứ bảy. Chưa biết chắc tại sao mà ông Thọai bị bắt, năm kia ông bị liên can về vụ ký niệm cụ Lương văn Cang Có lẽ tòa pháp án bên Pháp bắt đơn chống án, cho nên quan sở tại thì hành cái án tòa bốn này.

Sách bị cầm

Tiểu thuyết Tam Yên Di liên của ông giáo Nguyễn Văn Vinh mới xuất bản tại nhà in Văn-vô-Vân, Bentre.

Cuộc thi học bổng của Phụ-nữ tân-văn

Sáng chúa-nhật 15-9-29, 7 giờ rưỡi, tại ông đại biểu của báo Phụ-nữ tân-văn và nhiều vị khác báo cùng phòng sự của các nhà báo tụ lại hội quán Hội khuyến học, đường La Grandière, số 80, để khảo thí.

Cả thảy có 36 vị học sinh xin dự thi, song lúc điểm danh chỉ có 20 vị đến thi cả thảy.

Đúng 8 giờ, ông Nguyễn - dức-Nhuận triểu đầu đề của 2 ông Lưu-vân Lang và Nguyễn-vân - Thịnh chọn lựa đề bài, và khởi sự xé bao thi đúng đầu đề bài luận, trước mặt ông trạng sư Trích-dịch-Thảo.

Ông hội đồng Nguyễn-tấn-Vân, ông giáo sư Nguyễn - báo - Đàng, ông Chấn-Thụy v. v.

Bài luận hạn 2 giờ đồng hồ phải làm cho xong. Ra đề như vậy :

Rédaction française

Describez la principale industrie de la région que vous habitez ; indiquez les améliorations qui vous paraissent souhaitables et de réalisation facile.

10 giờ thì sinh nộp bài. Nghĩ độ 15 phút, kẻ giám khảo ra đề bài luận khảo sát kỹ, hạn cho thi sinh 1 giờ. Ra đề như vậy.

Histoire d'Annam
Les événements marquants du règne de Gia-long.
Budi chiều, 2 giờ 15 thì toàn pháp, ra 2 bài, hạn 2 giờ đồng hồ.

Le problème. — Un segment de cercle de 30°, de rayon égal à 1m 20, est découpé dans une feuille d'argent de 10mm d'épaisseur. Quelle est sa valeur en piastres abstraction faites des frais de transformation ?

1 giờ rưỡi thì luận quốc văn, hạn 1 giờ rưỡi, bài ra như vậy :

Bài luận quốc văn

Nếu anh được học bổng mà sang nước Pháp thì anh học về khoa học? Vì làm sao anh tự khoa học? Có lẽ anh chỉ cho anh và cho nước ta chăng?

Sáu giờ chiều, đã xong cuộc khảo thí. Hiện các viên chủ khảo đang chấm bài. Tối thứ tư các ngài sẽ hội lại để bàn định một lần chốt, và qua bữa thứ năm sẽ tuyên bố danh tánh mấy trò trúng tuyển.

Vụ ông tú Kiên

Tháng trước bốn báo có đăng tin ông tú Nguyễn-dinh-Kiên, chủ tiệm may trong Bà Chiểu, bị xét nhà và bắt giam.

Từ hôm mới bắt tội bừa này, quan trên vẫn giam ông trong một lĩnh kín. Ông đã có bệnh sẵn lúc còn ở nhà, bây giờ đau thêm thì chắc hơn là được bình phục.

Nghê đầu khi xét nhà ông, có có lấy được một số Nông-Công Bình là một tờ báo chủ quốc ngữ xuất bản bên Pháp, nhưng số báo đó vốn của một người bạn ở trọ nhà ông tú lượng ngoài đường, rồi cất lấy dữ xem, mà người bạn này cũng khai thiệt như vậy.

Có lẽ ông tú Kiên sẽ bị giải về Trung-kỳ.

Công-ty Việt-Nam bảo-hiêm xe hơi
Hội nợ danh 200.000 \$
66, RUE PELLERIN

Công-ty này Bảo-hiêm xe một giá tiền và theo thể lệ Công-ty của người Âu-châu, nhưng có phần lợi đặc biệt hơn là bộ phận sửa chữa xe phải chứa trong số tiền Công-ty bởi thường, mà lại không buộc chủ xe phải đóng một số tiền phụ thêm như các Công-ty khác.

Trả lời cho các bạn đọc báo

Cùng anh em thợ thuyền làm hồng rượu Bière, Cholon

Chúng tôi có tiếp được bài của anh em gửi đến bởi một tờ báo quốc âm kia sao hứa đăng giải lời kêu gọi của anh em trên mặt báo, rồi không giữ lời hứa.

Một là vì tình đồng nghiệp, hai là vì nếu nhà báo không phạm đến danh dự riêng của mình thì mình không có quyền bắt ép người ta đăng bài của mình, chỉ có thể mượn đăng mà thôi, đăng cũng không đáng là tại ý muốn của người ta hoặc tại người ta có tưởng tội mà trách nhà báo đó thì không tiện.

Còn lời kêu gọi của anh em, chúng tôi xin đăng trong Đ. N. N. mà phải sửa đổi ít nhiều, nên ra số báo này không kịp Xin anh em biết cho.

H cùng ông L. t. T. buôn bán cá, Chaudoc

Bài đăng trong một tờ báo quốc âm kia mà làm cho ông bất bình đó, xét kỹ lại thì có thể nghĩ là một bài quá ngắn, 120 hàng dùm cho một ông thầy pháp. Chúng tôi không biết chắc tờ báo đó có ý của ông thầy pháp bao nhiêu tiền, và số tiền đó có đáng khốn cho một ngôn luận phải tán dương cho một bọn người mà dân hoặc thợ hay không. Nhưng mỗi tờ báo đều có tư cách riêng. Chúng tôi vạch chỗ xấu cũng bạn đồng nghiệp, e chẳng khi bị chê rằng nhỏ mọn, và những người bằng lòng đó cho chúng nhồi sọ lại oán thù chúng tôi.

H. V. N

Lại một cái nhà máy gạo đóng cửa nửa

Nợ 5 triệu bạc
Cuối tuần lễ trước máy nhà buôn bán lúa gạo xấp xỉ với nhau nay mai sẽ có một vụ nhà máy gạo vô sự thiệt to, công tình các môn nợ đến 5 triệu bạc.

Nguyên có một người Hóc-kien buôn bán lúa gạo, lâu khậu lớn, nhà máy to, làm gạo kéo bán gạo ở đồng một tạ, mà lúc này kiếm mua một tạ 7 đồng cũng không được, nên là nhiều lắm.

Ít lâu nay không ai thấy mặt v, thương gia ấy nữa. Có kẻ đồn rằng đã quá nợ chua vờ Trung-huê rồi.

Ông Hội-dồng François SỰ cho qui khách dựng hay tiệm ông có ít dôi hồng hột xoắn giá 1000 đồng, 1500 đồng cho tới 3000 đồng một đôi tình ông không hề hấn chi; mà ông tình giá cả chắc qui khách sẽ vừa lòng.

Nay kính mời
Còn nhà mát của ông François SỰ cất tại Long-hải kiều vớ và đồ đạc; chỗ khoan khoái khách nào có ở rồi một hai lần cũng muốn ở nữa!

Nhà hàng KIM-LẶNG

(Trước kia là Nam-Kin)
đường Le-fabre, số 11 và 13, Saigon
Khai trương bữa 23 Aout 1929

Sửa lại rất sạch sẽ, rất lịch sự. Có rượu đầu bếp nhà hàng lớn ngoài Dalat và giúp coi nấu ăn. Trộn lều có phòng ăn riêng. Nhà hàng lãnh đạo theo sự, tiệp com, lính giá rẻ và đồ món ăn ngon, rượu qui, người phục dịch lễ phép.

Xin qui khách chiển số

Số tiền của bà tánh gửi trong Công-ty VIỆT NAM NGÂN HÀNG hôm 31 Aout 1929 đúng tới \$ 550. 278.86 và người gửi định tới 1.003 vj.

Lê-Văn-Du
BÁN SỈ Cycles & Phonos BÀN LẺ
Rue Sabourain 22 - 24 Saigon
Téléphone 519

Mỹ thuật và thể thao

Tối thứ sáu 13-9-29, có một buổi diễn kịch đặc biệt, tại rạp hát Tây, do hội từ ái Cercle Sportif Annamite tổ chức, để lấy tiền làm sản cho các Châm Glas và các tay nghề Annam lập được. Công chúng rất hoan nghinh, nên tuy rạp hát rộng lớn mà cũng trông một cái ghế nào.

Và lại gánh hát cải lương Huỳnh-Kỳ và bạn hát xiếc Trung-Kỳ đã nổi tiếng hay giỏi, cho nên vừa làm nghề mà vừa mua được một cuộc vui đích đáng thì ai nỡ bỏ qua?

Diễn tướng Anh hùng liệt nữ nước Nam, hồi thứ nhất, lần này đào kép trở hết tài nghệ trên sân khấu, mỗi màn đều được nhiều lần vỗ tay. Nhất là cô Phùng-Hà, khán giả nghe động ca và coi điệu bộ không bao giờ chán.

Làm trò xiếc cũng hay lắm. Có một đứa nỏ leo thang rất mạo hiểm, và một đứa đi xe máy thật tài tình. Hồ diễn rất có duyên. khán giả cười bỡ ngỡ.

Nói tóm lại, buổi hát này kết quả thấp phần mỗi màn.

Tổng cuộc thể-thảo Annam

Hội nhóm ngày 10 Sept. 1929
CUỘC TRANH CHALLENGE
KHOA HỌC TẬP CHI

Thứ tư Match sẽ đấu

- Match I—Étoile de Gladirch đấu với Shell.
- Match II—Gopav đấu với Tandinh.
- Match III—Thudamot đấu với Caukho A.
- Match IV—Hocmon đấu với Lat-thien.
- Match V—Victoria đấu với Dakao.
- Match VI—Chithoa đấu với Étoile Brillante.
- Match VII—Commerce A đấu với Commerce B.
- Match VIII— Paul-Bert đấu với Transit.
- Match XI—Khanhhoi đấu với An-Nhon.
- Match X—Télépost đấu với Electro.

Quảng-cáo

Phòng văn quan Chương-Khố Pays, kể từ ngày 1er Aout 1929, ở số 93 đại lộ số 97 đường Pellerin Saigon.

CÁC ÔNG DÙNG XE HƠI ĐỪNG QUÊN RANG AUTO-HALL
BÁN CHO QUI ÔNG THỦ XE HƠI VÀ Ỗ QUI ÔNG
Hạ giá nhiều
GIẢ XF CÁC KIỂU GIẢM NHIỀU
KẾ TỪ NGÀY 1er SEPTEMBRE 1929
Nên đến hội giá
TRẢ RẤT DỄ GÓP 12 THANG
Etablissements BAINIER đ. l. n. t. h. e
AUTO-HALL
HANOI — SAIGON — PNOMPENH

CÔ BA XUÂN
Đĩa hát Cải-lương của CÔ-BA-XUÂN mới lấy hội BÉKA điển khí lần thứ nhất, nhiều tướng hay:

- Tân-vương du xuân, lúc nhỡ vợ, trọn bộ 3 đĩa
- Ngó khơi sát Thê, . . . 2 . . .
- Phụng-khieu thứ nhì, . . . 1 . . .
- Trà An Quách-Q.ê, . . . 2 . . .

Có đĩa thứ đĩa khí hiệu ODEON, VIC OR, PATHE.

- VĂN-HI-BAN—Lũ-Hiệp từ giả vợ ra giặc trọn bộ 2 đĩa. — Lưu-dinh Kiên, trọn bộ 4 đĩa — Phụng-khieu 1, y. Đàng, trọn bộ 4 đĩa — Tống-phí-Long, trọn bộ 4 đĩa. — Nữ Ân-bàng Qui-Phi, trọn bộ 6 đĩa — Triều-Như-Chánh, trọn bộ 4 đĩa
- TẦN-THINH— Lương-von-Long trọn bộ 3 đĩa. — Mạnh-lê Quân, trọn bộ 5 đĩa. — Lê-Huê-vê-Hàng-Giang, trọn bộ 2 đĩa. — Chung-vô-Điện, trọn bộ 2 đĩa. — Ngũ-Hồ bình tây, trọn bộ 1 đĩa.

Lê-Văn-Du
BÁN SỈ Cycles & Phonos BÀN LẺ
Rue Sabourain 22 - 24 Saigon
Téléphone 519

QUAN LUONG-Y R. HÉRISON
Khán của thủ bệnh
CON MẮT - LỘ TAI, VÀ MŨI ĐÓNG GIỌNG
218, đường Mac-Mahon
Ngang Nữ học-đường Saigon
Đầy thập nói 600 \$

Muốn bán
Vị việc nhà nên muốn bán vụ nhà và máy xây hiệu « BALLOT » hai máy, 24 và 30 ngựa, chạy điện 12 tấn. Nhà máy hiệu ĐÔNG-TÂM tại chợ Phong-Điền, làng Nhứt Á Tổng Định-Báo (Cầnthơ)
Giá bán: 10.000 \$ 00
Ai muốn cần đăng xin do nơi nhà Đường Verdun số 91.
NGUYỄN-TÂM-QUÂN.

Pensionnat Ng.-văn-Ngũ ở tại Mytho đường Arles
Đại : Th. bằng cấp Tiểu học và Sơ học.
Sẽ mở 2 lớp tốt nghiệp năm đầu (1ère Année).
Bồn-trưởng có Giáo-viên dạy rành nghề.
Học trò đầu ồm có trường-y Langwa điều trị.
Ngày tự trường 15 Sept. 1929

Y-SANH TRẦN-VĂN-NU
Y-KHOA TẤN-SI
Tài-nghệp trường Đại-học Paris
Chuyên trị đủ các chứng bệnh TIẾP KHÁCH VÀ KHẨN BỆNH 18, Boulevard Gallieni - CANTHO (ở trước bia ký niệm)
Ông Trần là một tay quốc thủ, xin mời đồng bào hữu bệnh đến cho ông điều trị.

Institution HOANG-TY
112, Boulevard Kitchener 1112 SAIGON
HỘI THI VÀO TRƯỜNG PÉTRIUS TRUONG-VINH-KY
Ngày 9 Septembre 1929
300 học-sinh vào thi. — 135 học-sinh chấm đầu :
100 trò đậu học ngoài (Externes)
35 trò đậu học trong (Internes)
-Số học-sinh trường Les Lullon « Hoàng Ty » gửi đi thi là 7 trò, mà chấm đậu đậu học trong 3 TRÒ.
LÊ VĂN PHỤNG, Phó-thủ. **NGUYỄN VĂN TIÊN,** Trách-th
TRUONG-VAN-CHU, Phạm-thủ. **TRẦN VĂN AN,** Trách-th.
Còn mấy trò xuống thi tại Mỹ Tho thì trường chưa đăng tin.
Trường dạy từ lớp chột (cours Infantins) tới lớp năm thứ tư (6e Année).

EAU SAVON POUR DENTIFRICES
SAVON POUR LA BARBE
IBBS
POUDRE DE RIZ
CREME BEAUTE
SAVON BEAUTE
LUCIEN BERTHET & Cie SAIGON
Agents exclusifs pour l'INDO-CHINE

L'INDUSTRIE MODERNE
NGUYỄN-TAN-PHAT
59-61, Rue Colonel Grimaud (Place Cuniac) (devant le mar. hé Saigon)
Nhà máy làm gạch ngói
Chủ sự: **VÔ VĂN NHŨT**
Làng Anphước, Cholon (gần Bếnlức)
Gạch đất, gạch tấm phẳng, ngói móc v. v. làm bằng máy, đất đỏ nào cũng được. Đóng-bao trước khi cất nhà ngói, nên mua nhà máy của tôi một lần, cho biết gạch ngói làm bằng máy khác hẳn với gạch ngói in tay, giá chẳng cao hơn bao nhiêu mà c'ê hơn nhiều vì đất sét nhồi bằng máy, hơn gạch tấm ngói, không đến như n'đi tay.

Mua làm chi Một thứ xe-hơi nhiều nữ-lực Có thứ xe hiệu
DONNET-SIX
Cũng ích lợi bằng, mà ít tốn sớ phi lion
Xe kiểu du lịch 6-7 chỗ ngồi giá 2.930 \$
Xe mũi đứng lộng kiền
Phan nửa sắt trên mũi bằng da
o o o 6-7 chỗ ngồi 3.000
Toàn bằng sắt 6-7 chỗ ngồi 3.100
Đi thử tùy thích hãy do nơi
Hàng JEAN COMTE
34, BOULEVARD-NORODOM - SAIGON

LE JOURNAL D'AUTO-HALL

LES MEILLEURES VOITURES
LES MEILLEURES MARQUES

Journal mensuel ayant le plus fort tirage en Indochine
Direction-Administration: Angle Boulevard Charner et Bonnard - Saigon
ORGANE INTÉRESSANT TOUT LES AUTOMOBILISTES
Adresse télégraphique: AUTO-HALL, Saigon Téléphone: N 745 A 746 tirage N 600

LES MEILLEURS PRIX
12 MOIS DE CRÉDIT

MỞ RỘNG KIẾN THỨC CỦA NGƯỜI SẼ MUA XE. HƠI

Những điều cần biết. — Máy khoan trọng lực.

Cũng có khi chủ xe hơi vừa mới mua xe máy ngày đã đem lòng tiếc; chẳng phải ông nào cũng tiếc, chắc như vậy, song thỉnh thoảng cũng có ông tiếc.

Hoặc giả ông ấy về sau mới trông thấy những chỗ khiếm khuyết mà lúc chưa mua thì không ngờ, hoặc giả dùng xe rồi mới biết đó không phương tiện, không hợp với ý muốn, hoặc giả vì một duyên cớ nào đó, nên chỉ lúc đầu hoàn toàn lầm mà bằng nhiên cần bán cho đến nỗi muốn bán xa đi. Nếu những chỗ khiếm khuyết ấy không làm cho ông chủ xe phát ghét luôn sự mua sắm xe hơi, vậy là may lắm rồi.

Những về khuyết điểm nhỏ ấy không quan hệ mấy nhưng nhiều và thường quá, thì có thể làm cho làm người hoá ra kẻ thù nghịch của xe hơi.

Nghe chế tạo xe hơi ngày nay đã tận tâm tận lực cho đến nỗi người mua sắm rồi thì không có thể nào thất vọng nhiều gì được, vậy thì không có lẽ chuyện vừa nói trên đây xảy ra được.

PHẢI LÀM SAO?

Muốn khỏi xảy ra chuyện như vậy, thì phải làm sao? Rất dễ: mở rộng kiến thức của người mua xe hơi, cần thận và đều, suy nghĩ một ít, vậy thì đủ rồi.

GIẢN XE

Trước hết, người mua phải xem kỹ cái giá của xe. Đừng hấp tấp, thông thường mà so sánh kiểu xe với kiểu các hiệu đồng thời. So sánh giá cả điều kiện sử dụng, về mỹ miều, nói tóm lại, cái sự đẹp con mắt của máy thì xe, nhất là xe của người Pháp chế tạo, tuy giá rẻ mà đáng trên nhiều hiệu xe ngoại quốc khác. Nhưng xe mình vốn đóng kiểu thật lịch sự và đắt giá theo kiểu thật lịch sự. Lại phải kể luôn sự tiện dụng. Lấy một cái xe mới không mà làm ví dụ, ta thử tìm, trong hàng xe của người Pháp chế tạo, hiệu xe nào ta có thể khen là tận thiện tận mỹ mà giá cả phải chăng. Xe Familiale C4 Citroën, 9 mã lực, chắc là vừa ý ta về các phương diện ấy. Vậy thì ta hãy xem kỹ xe đó.

Về lịch sử của nó ra sao? Giá cả điều kiện của nó ra sao? Chẳng có thể nào bỏ được, ai cũng công nhận là tận thiện tận mỹ.

CÁCH PHƯƠNG TIỆN CỦA XE ẤY

Phương tiện thế nào? 3 người lớn có thể ngồi băng-kết sau rộng rãi, lại thêm 2 người nữa, cũng về hạng người lớn, có thể ngồi hai cái ghế phụ, chỗ ngồi rộng, chỗ dựa êm, mà ghế khéo chế, làm cho người ngồi dễ dàng phía trước xe, cũng xem ngắm phong cảnh như người khác, vậy thì còn cần thêm điều gì nữa?

Ghế phụ ấy không phải là ghế tạm như mấy hiệu xe khác, dính vào băng-kết trước, hẹp quá, người lớn ngồi chẳng hợp dụng chạm ghế khác, vừa bất tiện cho người và vừa bất tiện cho mình. Nhờ nhờ nghiên cứu kỹ lưỡng, nên ghế phụ trong xe Familiale Citroën đặt một cách khéo làm cho hết thấy người ngồi ở, bất cứ ngồi băng-kết hay là ngồi ghế phụ, đều ngay chơn được, và dựa thoải mái, thật là một điều phương tiện, nhất là

nhất khi cần phải đi xa, ngồi trên xe mấy giờ đồng hồ hay là cả ngày cả đêm.

KHOẢN KHOÁT

Cách khoan khoái cũng nên kể luôn vào mục này. Biết bao nhiêu lần ta nghe chế đề kiểu xe mới kiếng và chuồng kiếng xe mới xếp, vì bố, bên các sự nóng nực xe mới kiếng, không được khoan khoái nên không tiện dụng.

Ta phải nhận rằng lời phân này ấy nhiều khi hữu lý, bởi có hiệu xe, xe của người Pháp chế tạo cũng có, kiếng kiếng che gió không lay động được, hoặc mở lên xuống chui dính vậy thôi. Nhưng với xe mới kiếng Citroën C4 và C6 thì che về đường ấy không có lý. Thật vậy, vấn đề này cũng đã nghiên cứu kỹ lưỡng. Nhờ cách đặt kiếng che gió mở lên hạ xuống tay thịch, nhờ kiếng che khép mở rất dễ và rất mau, cho nên nhiệt độ trong xe muốn cao thấp thế nào cũng được, dễ như bên các sự lạnh lùng là điều khi trong phòng, muốn ấm lên thì lấy

CÁCH ĐẶT NHẬP XE VÀ CHẠY ĐƯỜNG TRƯỜNG

Ta không cần luôn cách đặt giàng xe và cách chạy đường trường. Ai cũng biết xe Citroën kiểu mới, nhờ giàng xe thấp, nên đem so sánh với các hiệu khác thì bao giờ cũng được phần hơn.

VỀ VỎ RUỘT BÀNH XE

Xem xét hết các điều vừa nói trên đây, cũng chưa đủ, vì bởi còn một khoản rất quan trọng và ít ai chú ý, tưởng cần phải bày tỏ ra đây. Chúng tôi muốn nói bánh xe và vỏ ruột.

Nhiều hiệu muốn bán xe họ giá một ít, tính bù vào chỗ thất lợi vì họ giá, dám dùng vỏ ruột hạng xấu và rẻ tiền mà lắp vào bánh xe. Ảnh hưởng chẳng bao lâu đã trong thấy rõ ràng. Xe chạy vài tuần là chủ xe đã phải thay vỏ ruột rồi, không bị nổ bánh thỉnh thoảng mà mang lái mang họa thì là một điều may mắn. Dầu cho thế nào cũng vậy, xe vừa mới mua, chẳng bao đã phải sắm vỏ ruột bao tốn đến hai trăm, hai trăm rưỡi (2.800 hay là 3.000 quan tiền ấy). Ấy vậy mà giá cái xe chỉ 28 hay là 30 ngàn quan, thì tốn thêm đến 10 phần trăm (10%).

Ta có thể kể chắc rằng xe Citroën mới kiếng (mà ta làm ví dụ đây) không làm cho ta nhọc lòng về khoản này, bởi vì hiện nay mỗi một điều nghiên cứu kỹ lưỡng, hết thấy xe trong xưởng đều dùng vỏ ruột Michelin, là thứ vỏ ruột đã nổi tiếng bên bắc, nên chỉ vừa nay chưa ai thấy một cái xe nào của hiệu này mà chạy chưa đầy 28 hay là 30 ngàn cây số đã phải thay vỏ ruột.

THAY BÀNH XE ĐÈ VÀ KHỚ

Khớ thay và dễ thay bánh xe. Biết bao nhiêu lần ta nghe phân này vì khớ thay bánh xe và mất nhiều ngày giờ về việc ấy. Bánh xe nhiều hiệu xe của người Pháp chế-tạo, không có thể bất tiện đó. Thật vậy, chỉ thao ra và vặn lại 4 hay là 6 cái bu-lon, vài phút sau, xe đã chạy như thường. Máy hiệu xe ngoại-quốc, phải thay cái vành

bánh xe, thì không được dễ dàng ấy. Ta cũng nên công nhận rằng nếu muốn thay vỏ ruột, tháo ra lắp vào mà bị vành bánh xe kiểu kỹ thì phải tập luyện mới được, mà tập luyện công phu lắm, sắp phơ bôn xử không hiểu nổi. Bởi vậy thay lần thứ nhì thứ ba, đã thấy cái vành bánh xe đã không dùng được nữa. Ấy là không hề nhiều khi bu-lon giữ chặt vành bánh xe, vận không khít, rồi thì thi mang họa tức thì.

HƯỚNG VÀ THẺ ĐÈ DÙNG BÀNH XE

Cũng cần nhắc đến hướng và thông dụng hành lý đặt sau lái xe, có nhiều cái thật chẳng khác nào từ số có ngàn, có học bôn bôn.

VẬT DỤNG BÈ THAY LẬP TỨC

Trước khi dứt bài này ta nên kể luôn 3 điều cần yếu, theo ý chúng ta thì một điều trong 3 điều ấy không có thể nào mà chẳng lưu tâm cho được. Ta muốn nói cách mua máy môn để thay lập tức mỗi khi cần phải có mới sửa xe được, mà mua cho chớ.

Ai cũng công nhận rằng nếu phải chịu để xe nằm trong xưởng toàn này qua toàn kia, tháng này qua tháng nọ, vì tại chỗ mình ở không

có thể kiếm được môn đồ để thay chớ hư hỏng, đến đại lý hiệu xe hỏi mua cũng không có, mà nếu có thì xe sửa chỉ vài phút đồng hồ là xong, như vậy ai cũng bức tức. Xe mới kiếng C4 Citroën mà ta lấy làm ví dụ đây, thì không xảy ra chuyện như vậy, bởi vì ai cũng biết, mà chưa có lần nào thấy bu-truyền, rằng xe hãng Citroën vẫn sẵn công ráng sức làm cho đỡ phụ tùng bán cùng khắp các nước, chẳng những đặt đại lý khắp thành thị thôn quê, mà lại còn in mục-lục để cho người dùng xe hơi đó theo mà mua đồ phụ tùng.

THUÊ XE VÀ TIỀN BẢO KÊ

Còn một điều cũng cần nên kể là, là số tiền đóng thuế nhà nước và đóng cho hãng bảo kê. Ai cũng biết số thuế tính theo số mã lực nhiều hay ít; số tiền đóng cho hãng bảo kê cũng vậy, xe khác nhau một mã lực đã lấy số tiền đó cao hạ thì ư rồi. Ấy vậy nếu phải bên kia, kể luôn từ đầu năm và đầu năm mà nhiều hiệu xe như là xe ngoại quốc, xai hao quá là có người muốn mua xe cũng quên cái khoản ấy vì mấy khoản đó cộng lại, làm cho cái giá xe phải tăng lên bội phần bởi tại sao?

nhất chỉ dựng về sức xe đi xa chớ nặng đem so sánh với hiệu xe của người Pháp chế tạo thì chẳng khác một trời một vực.

GIÁ XE VÀ CÁCH TRẢ TIỀN RẤT DỄ

Điều cốt, cũng cần yếu và cũng đáng cho người mua xe lưu tâm, ấy là giá xe cáo hiệu các kiểu so sánh với nhau, và cách làm cho người mua trả tiền mới mua xe rất dễ.

Đem giá xe mà so sánh thì người mua thấy rõ lợi hại liền. Còn cách làm cho trả tiền mua xe rất dễ, ta có thể nói rằng hiệu nay hầu hết các hãng xe bán góp 12 tháng, chỉ bắt phải lúc lấy xe phải trả trước một phần mà thôi. Ta cũng có thể nói thêm rằng hãng Auto-Hall, là công ty Baignier bên Đông-Pháp, bày ra cách ấy trước, như, vẫn cứ theo cá h ấy mà bán xe, và khách đến mua xe thấy đều được hưởng cách bán trả góp và thấy đều được vừa lòng luôn.

NOTE.

Những điều suy nghĩ CỦA MỘT NGƯỜI ĐÃ CÀM TAY BÀNH XE HƠI

(Tác giả: SACHA GUIRY)

Tại làm sao có nhiều người đi xe hơi, hoặc từ Paris tới Orleans, hoặc từ Carcasson e đến Toulouse, mà ít khi nghe thấy họ tự lấy làm đẹp lòng, khoái chí. Thỉnh là một điều ta không thể nào hiểu được. Ai khoe khoang mình có được cái xe chạy thật tốt, treo đóc để ngắm, máy kêu im ả thì còn có lý, chứ xe chạy trong 2, 3 tiếng đồng hồ mới mới hiểu chút bề mặt mà cũng mệt mỏi tự đắc, thì lẽ lung biết máy! Chạy một giờ 100 cây số, một một tới tám mã lực cũng cứ khoe khoang, thịch là không biết tưởng tưởng cái thứ đi xe-hơi và phụ á những nơi dành làm tháng cá nhân mà mình đã được đi qua là khác đi xe hơi họ lại không hiểu cho rằng họ xe càng chạy mau chừng nào thì lại càng khó hơn khuyến khích này, nơi nào ai có nghe rõ ràng đâu? Ta thử coi: những người ưa chỉ cho xe chạy có 40 cây số, đường trường trở chuyện, này đây là cái nhà thờ, kia là cái nhà máy xay lúa, nó là khác sông nhỏ quanh co, xa nữa là đân chim bay liệng, tương đương khoảng là đường nào? Còn những kẻ nào -- theo lời họ nói -- mua định không chịu rời con số 100 x thì bất quá họ chỉ được nghe cái tiếng máy nổ làm làm là công. Hay khi nào nghĩ không nghe tiếng máy nổ nữa, thì họ không khỏi than phiền rằng rồi rồi là để chết một vài con cho mà để uống máu 5, 7 phút đó g-hồ.

Châu ôi: Chừng nào nếu ai ai cũng ch. xe chạy vừa phải, là mau đi một chút mà lại là một cái « mới » thì đời người ta đẹp, thêm dự đáng thú vị biết là chừng nào.

MÁY LỜI NHÀN NHỪ CÙNG NHỮNG NGƯỜI ĐI XE HƠI.

Không phải rằng xe đã dựng nhau rồi mới nên suy nghĩ trước, thì tránh những sự rối ro nguy hiểm, mà sau, thì chỉ cần làm cho mình thêm đều an nhàn hơn.

Xe Citroën có cái tính chất đặc biệt là bề ai trông thấy thì y như là ham thích tương như bị cảm đó vậy.

Vấn đề vỏ ruột

Vỏ ruột mà cũng cho là một vấn đề, tưởng cũng hơi quá đáng. Trong những người xai xe hơi, đầu nhiều lần đã phải đem cái vấn đề ra bàn bạc cang kô, song bao giờ giải quyết cũng đáng vừa ý luôn luôn.

Nhưng mà, lấy cái nghĩa phổ thông hơn một chút nữa, chúng tôi xin hỏi: như vậy thì vỏ ruột hiệu nào hay những hiệu nào bền tốt hơn hết, lại giá rẻ hơn mà người có xe biết lo lắng đến quyền lợi và sức khỏe của mình là đều phải mua?

Hỏi một cách khác, hay là hiệu nào hay những hiệu nào là có danh tiếng hơn hết và lâu bền ra hơn hết?

Cứ mở cái hiệu thống kê đã đưa ra mà coi thì trả lời vẫn sang ngay đó.

Hì ư có danh tiếng hơn hết, để lang cùng mọi nơi, hơn mấy hiệu thịch: xe thì là vỏ ruột hiệu Michelin & Co.

Thật vậy, thật sự hiện tượng như thế: ngoài cái sự một ngày một lần truyền thêm máu, vỏ ruột hiệu Michelin & Co lại bền bỉ không khi nào hỏng. Không phải là vì khi mới có. Nhưng vỏ Michelin đã chạy đường trường hàng 30.000, 35.000 cây số mà chưa hề bị hư hỏng chút nào, hãy còn xai được lâu đời nữa. Thật là thật đáng cho mọi thứ vỏ ruột khác làm cho tức giận vì rồi tin làm, tưởng làm biết là chừng nào. Hèn chi những thứ vỏ ruột xai ấy mà không hề tin sao được. Đó, ai cứ tưởng rằng tận tận mà ham mua của rẻ nữa thôi. Mua xe rồi thì thử xem xe bao lâu và cho xe chạy trên một khoảng đường là bao nhiêu cây số mà xai đến xai cái còn cũng bấy nhiêu cây số mà xai một cái Michelin thì phải hết bao nhiêu.

Ta cứ thử làm vậy thì chắc sao cũng phải công nhận rằng ai mà biết nghĩ đến quyền lợi mình và đến sự bền chắc, cần thận thì tất tự nhiên sẽ thấy vỏ ruột máy hiệu khác loại thời và chỉ xai hiệu Michelin là thứ có bảo kiết chắc chắn.

BÀ PHƯỚC CÀM TAY BÀNH

Chiếc xe đồ chữ bộ bên trong quận Bergerac vừa ngừng kể bên một chiếc xe nhỏ chữ hàng bí hương máy bên là đường lộ.

Trong chiếc xe nhỏ ấy, chỉ thấy mấy bao rau, vật thực kia kia, còn người ta thì thấy (nhìn không có ai).

Song trên ra cái hồ có mọc xanh ngùn, người ta thấy phải phơ cái vành nón của bà phước tuồng như ở rãnh của con rãnh đường dài xuống và dưới cái mái xe thì hai cái chơn quắp lại. Tiếng hòa hòa vào cả kêu inh ỏi.

Bà phước, bà phước! bà có câu tôi giúp cho bà chăng. Anh cam tay bánh xe đó bởi?

Được một lúc thì dưới cái xe, thấy bà phước nhỏ nhún nhún như một máy thẹn thượng, mà lại từ cuối nói:

Cám ơn anh, thôi vậy là xong rồi. Cái máy máy nó cần phải. Lấy bao lên vào thì ra.

A, Bà phước Godard? Bà làm cái nghề nặng nhọc thế sao? Là lời anh cam máy vừa về xe mình vừa rồi, y lại thêm rằng: mà bà phước ấy về máy móc thì thạo lắm. Chả bà trước ở St-Nazaire trước là một người đã chế tạo ra những chiếc tàu to lớn hơn hết của nước Pháp đó.

Nouveaux Tarifs des voitures

C4 CITROËN C6

APPLIQUÉS PAR LES Etablissements BAINIER d'Indochine depuis le 1er Septembre 1929

CITROËN C4 10 CV.

Torpédo 5 places.	2.350 \$
Torpédo 7 places.	2.500
Berline 5 places.	2.750
Conduite intérieure 5 places.	2.800
Familiale 7 places.	3.100
Cabriolet décap. 2 ou 4 places.	2.750
Faux cabriolet 2 ou 4 places.	2.750

CITROËN C6 14 CV.

Torpédo 5 places.	2.800 \$
Torpédo 7 places.	2.950
Berline grand tourisme.	3.450
Conduite intérieure 5 places.	3.300
Familiales 7 places.	3.700
Cabriolet décap. 2 ou 4 places.	3.450
Faux cabriolet 2 ou 4 places.	3.450

CITROËN voitures utilitaires

Chassis 1.000 kg.	2.000 \$
Torpédo commercial.	2.300
Camionnette bâchée.	2.600
Benne basculante.	2.950
Ambulance.	3.850

ATELIER REPARATION MECANIQUE... DO-NHU-LIEN... SAIGON

Hàng PATHE VICTOR BEKA... DO-NHU-LIEN... Telephone 21-101

Các tranh hát nếu chủ ý

Hàng bán tranh hát... Ngày tháng 35p 00... Ngày thứ bảy 60p 00

Gua Annam làm ra

Các tranh vẽ bằng sơn... LA TORTUE... PHAN-THUC-TRAC... SAIGON

Atina... HINH TRANG MEN... HINH ROI LON... PHOTO KHANH KY... 64, Boulevard Bonnard - SAIGON

VĂN PHÒNG BIÊN LUẬT... M. Trần Văn Liêu... LUẬT-KHOA TÂN-SI... 128, rue d'Espagne - SAIGON

Phạm-hạ-Duyên (trần) 38, rue Sabourain - Saigon... MỘT THỨ THUỐC TRI BÌNH THIÊN THỜI

Nội hóa! Nội hóa! Kinh mới... QH là qui có cũng các chữ là... PHAN-THUC-TRAC

MOTEUR Ruston... MOTEUR Gardner... NGUYỄN-VAN-CHỨC... 38, rue Amiral Coarhet, SAIGON

PHARMACIE NGUYEN-VAN-TRI... MỘT THỨ THUỐC TRI BÌNH THIÊN THỜI... RẤT THẦN HIỆU

Hàng Lụa Annam... CỬA HÀNG DỆT P. Lê-phát-Vinh... 467

Garage Tự-Hữu... 88, rue Lagrand de la Livrae DAKAO SAIGON... NGUYỄN-DINH-TRI

Việt-Nam Ngân-Hàng... Công-tý hữu hạn vốn 750.000 đồng bạc... 54, Rue Pellerin - SAIGON

Một xoàn... Mọi kỹ thuật có lại, dù thứ nước... NGUYỄN-VAN-CHỨC

Búc-Lợi... 31, Đường Sabourain... PHONG-VAN-LAM

Tiệm may Huỳnh-Hoa... Kính trình quý bà, quý cô... M. HUỖNH-THI-TAI

NAM KỸ TAM-THANH-DUỘC... Trị-tê, bổ-huyết, giải-lao... M. TRUONG-MINH-Y

Tặng quà thuốc lậu... M. Maurice Phạm-kim-Gia... M. Đình-thành-Song

CÂY BÀ TON CỬA VẠN-SÍ QUỖU... Không biết cây bà ton... Cây bà ton cửa Vạn-Sí Quỷ

thấy khách đi đường gần dựng... Tên khách-trà nghe tiếng rày... Ông mặc cảm cây bà ton của Vạn-Sí Quỷ

va cạnh bàn vào ống mũi ông ta... ton, bởi vì cây bà ton làm cho... Ông mặc cảm cây bà ton của Vạn-Sí Quỷ